

0-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARINDAKİ DİL GELİŞİMİNİN TÜRKÇE ÖĞRETİMİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Doç. Dr. Murat ÖZBAY

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi

ÖZET

Her millet kendi devamlılığını sağlamak için gelecek nesilleri çok iyi eğitmek ister. Eğitimin temeli ise dile dayanır. Bebek doğduğu andan itibaren dili hazır bulur. Daha sonra anne, baba, diğer aile fertleri, yakın çevre vs. ile etkileşim içine girerek dili kazanmaya başlar. Dil edinimi özellikle 2-6 yaşlar arasında çok hızlıdır, eğitimcilerin ve dil öğreticilerinin, çocuğun bu devredeki biyo-psiko-sosyal özelliklerini çok iyi bilmeleri gerekir. Çünkü çocuğun okul çağlarında da öğrenmeyi sürdüreceği dilin temelleri bu devrede atılmaktadır. Okul yıllarındaki dil eğitiminin daha verimli olması için okul öncesi dönemde de ana dili eğitimine önem verilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler:

Bebek, Çocuk, Dil, Ana Dili, Eğitim, Yaş Grubu

GİRİŞ

İnsanlar, tarih boyunca birlikte yaşama ihtiyacı duymuşlar ve çeşitli toplumlar oluşturmuşlardır. Bu toplumları oluşturan bireyler arasında dil, din, tarih, sanat, hukuk, gelenek, görenek, ideal gibi bağlar oluşup güçlendikçe de milletler ortaya çıkmıştır. Her millet kendi devamlılığını sağlayabilmek ve dünya üzerinden silinmemek ister. Millet hayatının devamı için de genç, dinamik, sağlıklı, iyi eğitilmiş, o milletin kültürünü benimsemiş nesillere ihtiyaç vardır. Bu nesiller de kendilerinden öncekiler gibi içinde buldukları toplumda birlikte yaşama ve etkileşimde bulunma ihtiyacıdadırlar. Bu etkileşim sırasında sözel ve sözel olmayan iletişim şekilleri kullanılmaktadır. Sözel iletişim konuşma ile gerçekleşir. Konuşmayı destekleyici olarak kullanılan jest ve mimikler ile yazı, resim gibi araçlar da sözel olmayan iletişim şekilleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kendinden emin, geleceğe güvenle bakan bir millet olabilmek için fertler arasındaki iletişimi ve uyumu en üst düzeye çıkarmak lâzımdır. Onun için her devlet ya da millet kendi geleceğini garanti altına almak amacıyla çocuklarına ve gençlerine iyi bir dil eğitimi, dolayısıyla iletişim eğitimi vermek arzusundadır.

Eğitim ailede başlar, okul ve diğer çevrelerde gelişerek devam eder. Eğitimin temeli dile dayanır. Dil insana özgü en güçlü anlaşma aracıdır. Çeşitli düşünceleri, duyguları, inançları, tutumları, değer yargılarını ifade etmede ve öğretmede, görüp algılanan, yaşanan olaylarla ilgili kültür birikimini nakletmede, soru sormada, emir vermede, istekte bulunmada vb. kullandığımız çok önemli ve vazgeçemeyeceğimiz bir iletişim aracıdır. Dil, iletişim kurabilmek, diğer insanların dikkatini çekebilmek, ihtiyaç ve dileklerini ifade edebilmek için zorunlu ve temel bir varlıktır. Eğitimde başarının sağlanması için dilin çok iyi öğretilmesi gerekir. Ana dilini öğrenememiş çocukları

eğitmek de pek mümkün olamamaktadır. Bu sebeple, genel olarak eğitimcilere, özel olarak da anaokulu, ilkökul ve Türkçe öğretmenlerine, program geliştirme uzmanlarına büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Eğitimde arzu edilen başarıya ulaşmak için hedef kitleyi çok iyi tanımak gerekmektedir. Onun için de her eğitimcinin ve dil öğreticisinin "çocuk" kavramından haberdar olmasını ve çocuktaki birtakım gelişme özelliklerini bilmesini önemli görmekteyiz.

"ÇOCUK" KAVRAMI

Çeşitli kaynaklar, çocuğu "iki yaşından ergenlik çağına kadar süren büyüme dönemi içinde bulunan insan yavrusu" veya "Henüz ergenlik dönemine erişmemiş kız veya erkek" yahut "Bebeklik çağı ile ergenlik arasındaki gelişme döneminde bulunan insan (Oğuzkan; 1983, s.11-12)" olarak tanımlamaktadırlar. Türk Ansiklopedisi'nde (C. 12, "çocuk" maddesi) ise çocuk "Doğuşla olgunluk çağı arasındaki insan" diye tanımlanmakta; "Genel olarak olgunluğun 18 yaşında başladığı kabul edildiğine göre bu kavram, çocukluk (0-13) ve yeni yetmelik (14-18) çağlarındaki insanı kapsar. Eskiden, yeni yetmelik çağı, çocukluk çağından ayrı düşünülmüşse de şimdi bu çağ da gelişmenin bir devamı olarak görülmekte ve çocukluk çağları içinde incelenmektedir." denilerek konu açıklanmaya çalışılmıştır. Eğitimci yazar İsmail Hakkı Baltacıoğlu (1942, s.17) da "Çocuk, insan yavrusu olmak itibarıyla her şeye müsait, fakat hiçbir şeye muktedir olmayan ham ve elâstikî bir yaratıktır." diyerek çocuğun olgunlaşmamış; eğitime muhtaç ve müsait bir canlı olduğuna işaret ettikten sonra eğitimin amacını da şöyle vurgular: "Terbiye, bu ham ve elâstikî ruhtan cemiyetin hayatı için lüzumlu olan yeni terkipleri vücuda getirir" (Baltacıoğlu, 1942, s.18).

Çocuğun büyüme ve gelişme özellikleriyle ilgili biyolojik ve psikolojik araştırmalar, "be-

beklik" ile "ergenlik" çağları arasında yer alan çocukluk çağının genellikle ilk çocukluk çağı, ikinci çocukluk çağı ve son çocukluk çağı olmak üzere üç alt bölüme ayrılabilceğini göstermektedir. İlk çocukluk çağı 2-6 yaşlarını kapsamakta ve bu çağa oyun çağı da denilmektedir. Okul çağı olarak adlandırılan ikinci çocukluk çağı terimi, 6-12 yaşları arasındaki yaş grupları için kullanılmaktadır. Son çocukluk çağı ise 13-14 veya 13-15 yaşlarını kapsamakta olup ergenlik devresi olarak ele alırken, Millî Eğitim Bakanlığı, 0-3 yaş bebeklik, 3-15 yaş çocukluk, 15-25 yaş gençlik devresi olarak ele alırken, Millî Eğitim Bakanlığı, 0-3 yaş bebeklik, 3-12 yaş çocukluk, 12-24 yaş gençlik devresi" (Karakuş, 1997, s.374) olarak kabul etmektedir.

Prof. Dr. Sadık Kemal Tural (1994) hayatın safhalarını sıralarken çocuk ve çocukluk kavramlarını şöyle izah eder: "Çocuk, insan olmanın bir basamağıdır. Bu kavram her ne yaşanan zamanı ifade etmekte, hem de sosyalleşmeye ait hazırlığın seviyesini göstermektedir. Ana rahminde 28 veya 37. haftasını dolduran bir çocuk, dünyaya geliştikten itibaren 0-20 ay arasında bebek, 20-36 ay arasında ilk çocukluk, 36-122 ay arasında çocukluk, 122-130 ay arasında ilk gençlik, 130. aydan 26. yaşa kadar gençlik adını verdiğimiz safhalardan geçmektedir."

Görülüyor ki çeşitli kişi, kurum ya da kaynakların çocuk ve çocukluk çağıyla ilgili görüş ve düşünceleri biraz farklı olmakla beraber, bebeklik çağının (2-3 yaş) sonundan 14-15. yaşlara kadarki devreyi yaşamakta olan insanlara çocuk; söz konusu devreye ise çocukluk denilebileceği anlaşılmaktadır.

ÇOCUKTA DİL GELİŞİMİ

Çocukların dili nasıl kazandıklarıyla ilgili çeşitli görüşler vardır. Psikolengüistik Görüş, çocukların dil kurallarını uygulamaya doğuştan eğilimleri olduğunu; Davranışçı Görüş, çocukla-

rın sözel davranışları, çevrelerinde göze çarpan başka kimselerce seçmecî bir biçimde ödüllendirildiği için öğrendiğini savunmaktadır. Anlamsal-Bilişsel Görüş, çocukların duygusal deneyimlerinden söz etmek amacıyla dil öğrendiklerini belirtirken, Sosyolengüistik Görüş, çocukların sosyalleşmek ve başkalarının davranışını yönlendirmek için dil öğrendiklerini; Etkileşimci Görüş ise bebeklerin konuşma öğrenmeye hazır olduklarını ve çevrenin onlara konuşma öğrettiğini savunur (Dönmez vd., 1987, s.37).

Aslında çocuktaki ilk dil belirtilerini doğumla başlayan ağlamalara kadar götürmek mümkündür. Baymur'a (1959, s. 14) göre bebekte ilk ses bağırmadır. Bu, tıpkı esnemek gibi bir refleks hareketidir. Bebek, açlığını, susuzluğunu, ağrı ve sızılarını çevresindekilere haykırışları ve ağlayışlarıyla bildirir. Bağırmanın her ne kadar dil bakımından değeri yoksa da, bu hareket, solunum ve ses organlarını faaliyete geçirmesi bakımından konuşmaya hazırlık mahiyetindedir.

İkinci aydan itibaren bu safha bir ölçüde kapanarak yerini seslenmelere bırakır. Bebek, bütün ünlüleri, özellikle a ve e'yi, hemen hemen bütün ünsüzleri, en çok da b, p, m'yi; ayrıca hiçbir yetişkinin taklit edemeyeceği birtakım sesleri çıkarır. Bu sesler hiçbir kültür dilinde yoktur ve yazıyla tespit edilmesi de imkânsızdır. Bu sesler zamanla bağlanarak en basit hece şekillerini alırlar. Bebek, bunları dinlemekten hoşlanır ve tekrarlar. Sonra da çevresindekileri taklide başlar ve işittiği tek sesleri tekrarlamaya çalışır. Bu, konuşma olmamakla birlikte bebeğin iç dünyasının ilk ifadesidir denilebilir. Bebek, 9-12 aylar arasında ilk kelimelerini söyleyebilir. Bu döneme "tek kelime devresi" adı verilmektedir. Tek kelime ile belki de çok şeyi anlatır. Meselâ, "anne" kelimesi, "Anne nerede?", "Anne geldi.", "Anne acıktım.", "Anne su istiyorum." gibi değişik anlamlar taşıyabilir. Bu dönemdeki kelime hazinesinin büyük bir bölümünü isimler oluşturur. Bunlar, bebeğin doğrudan ilgili olduğu ve

etkileşim içinde bulunduğu kişi ve nesnelere isimlerdir. Bu arada nesnelere sıfatlarıyla ilgili bazı kelimeler de söylenir. Fakat bunlar tek kelimeyle ifade edildiği için sıfat sayılmamalıdır: cici, kaka vb. Bu devredeki en önemli taraf, bebeklerin henüz söyleyemedikleri pek çok kelime ve cümleyi anlamaları, hiç değilse sezmeleridir. Yine bu devrede bebek, aralarında benzerlik gördüğü nesnelere hepsine aynı ismi verebilir. Kedi, köpek, tavşan, koyun, kuzu vb. hayvanları "pisi" diye adlandırabilir.

Bebek, bir yaşından itibaren dilin değer ve önemi anlar ve onu elde etme isteği gösterir. Zihni gelişmesi arttıkça eşyaya vermiş olduğu anlam da şekillenmeye başlar ve her şeyin bir adı olduğu gerçeğini bir buçuk yaşından sonra anlayabilir. Bu anlayış, aynı zamanda bebeğin diline hakim olma yolunda attığı ilk adımdır. Bu devrede kelime hazinesi geniştir. Önce isimler, sonra fiiller ve nihayet sıfatlarla edatlar kazanılır. Kelime hazinesi, bebeğin ilgisini çeken ve çevresinde bulunan şeylerle ilgilidir. Artık iki ve birkaç kelimelik cümleler kendini gösterir. Kelimelerin birbirleriyle ilişkilerini kavramaya başlar ve bunları değişik şekillerde kullanarak yeni cümleler kurar. Uzmanların çoğu, çocukların dil gelişiminde en önemli aşamanın kelimelerin bir cümle şeklinde bir araya getirilme aşaması olduğunda birleşirler. Bu aşamaya genel olarak 18-20 aylar arasında ulaşılmaktadır. On sekiz aylıktan daha küçük bebeklere, kelimeleri bir cümle içinde bir araya getirme konusunda yapılan çalışmaların genellikle bir işe yaramadığı anlaşılmıştır (Gürkan, 1988, s. 29).

İki yaşından sonra çocukluk devresi başlar. Bu devrede de çocukların dil gelişimi hızlı seyreder. Biyologlar bunu, insan beyninin belli bir olgunluğa ulaşması ile açıklamaktadırlar. İnsan beyninin yapısal bakımdan büyümesi incelendiğinde, iki yaş dolaylarında belirgin bir artış görülmektedir. Beyinde görülen bu olgunlaşma, hem dil gelişiminde hem de beden koordinasyonu-

nunda anı bir büyüme ve değişimin görülmesine sebep olmaktadır (Gürkan, 1988, s. 30).

Çocukların dil gelişimlerinde en önemli aşama, kelimelerin bir cümle hâline getirilmesi aşamasıdır. Bunun başarılması söz dizimi bilgi ve becerisinin kazanılmasıyla gerçekleşir. Bir çocuk ana dilinin söz dizimini,

1 - Kelimeleri cümle hâlinde birbirine eklemeyi,

2- Başkaları tarafından söylenen çok kelimeli cümleleri anlamayı başardığı zaman öğrenir. İki yaşındaki bir çocuk bile avuç dolusu kelime ve çok sayıdaki söz dizimi kuralı ile birbirinden farklı pek çok cümle üretebilir. Daha da önemlisi, başkalarının kullandığı sayısız cümleyi anlayabilir. Söz dizimini bilmek, çocuklara iletişimde iki önemli güç kazandırır: Üretkenlik ve yaratıcılık. Üretkenlik, iletişim konusunda sonsuz sayıda söz üretme ve ifade becerisi; yaratıcılık ise yeni söz ve cümleler ortaya koyma becerisidir. Bu yeni cümleler, çocuğun daha önce hiç duymadığı ve kopya etmediği cümlelerdir (Gürkan, 1988, s. 33). Bu devrede çocuk ikinci soru yaşına girer. Artık "ne" ve "nerede" şekline başka "ne zaman" ve "niçin" şeklinde sorular da görülür. Bu sorular her zaman öğrenme isteğiyle sorulmaz. Bunlar başlangıçta temel bedenî ihtiyaçlarla ilgili olabilir. Bununla birlikte çocuklar arasında kişisel farklar olduğu da bir gerçektir. Çocukların dil gelişimini etkileyen pek çok etken vardır. Bu etkenler arasında aile, ailenin eğitim durumu, annenin çalışıp çalışmaması, sosyal çevresi, aile bireylerinin sayısı, komşuluk ilişkileri vb. faktörler bulunur. Bunlardan başka bireysel etkenler de mevcuttur. Gürkan (1988, s. 29) bu etkenleri şöyle sınıflandırmaktadır:

- a. Biyolojik etkenler: Bu etkenler çocukların dil gelişimlerinde önemli olan fizyolojik ve sinirsel yönden olgunlaşmayı içermektedir.
- b. Kendiliğinden ortaya çıkan etkenler: Çocuğun kendiliğinden dili keşfetmesi ve

öğrendiklerini tekrar etmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Bazı çocuklar çok konuşurken bazıları hiç konuşmazlar. Yine, aynı yaştaki çocukların bazılarının çok açık bir şekilde konuşmalarına, dertlerini anlatmalarına rağmen bazılarının ne demek istediğinin anlaşılamadığı görülür. Anlama yeteneği açısından bakıldığında, gelişimin genel olarak konuşma yeteneğine benzer dönemlerden geçtiği görülmektedir. Ancak, anlama yeteneğinin, dil öğreniminin özellikle erken dönemlerinde, konuşma yeteneğinden önde gittiği bilinmektedir (*Fişek vd., 1983, s.44*).

Çocuk, 30-36. aylarda, aralarında sebep-sonuç, zaman, şart, yer gibi ilişkiler bulunan düşünceleri, birleşik önermeler olarak tek cümleyle ifade edebilir. Çocuk, yeni yeni kelimeler öğrenmenin yanı sıra, bildiği kelimeleri de daha doğru ve esnek olarak kullanır. Özellikle kavramsal gelişimle ilgili olarak sebep-sonuç (diye, için, çünkü, ondan, yüzünden), yer (altında, üstünde, arasında, ortasında, içinde, yakınında), zaman (sonra, önce, yarın, akşam, şimdi, sabah, dün), karşılaştırma (daha kısa, daha uzun, daha çok, en fazla) ifade eden kelimeler artar. Bu arada fiillerin zamanları da fark edilir. Geçmişte, o anda ve gelecekte yaptığı veya yapacağı eylemleri ifade edebilir. Türkçede anlam ilişkileri isim ve fiillere sistemli bir şekilde getirilen eklerle belirtilir. Bu dönemde, Türkçe öğrenmekte olan çocukların hâl ekleriyle ilgili kuralları kavrayıp kazandıkları da tespit edilmiştir. Bir başka önemli gelişim ise fiillere getirilen eklerle ilgilidir: Kişi ekleri, basit zaman ekleri vb. Bu alandaki gelişimin çok hızlı olması Türkçenin isim ve fiil eklerindeki yapısının kurallı olmasından ileri gelmektedir. Demek ki dilin yapısı, kurallı ya da kuralsız oluşu çocukların dil edinmelerinde de önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu dönemin bitiminde çocuk, düşünce, duygu ve taleplerini basit olarak olumsuz cümleler, soru ve emir cümleleriyle anlatabilir.

Üç yaşındaki çocukta "ben" kavramı gelişir. Kendisinden söz ederken devamlı "ben" diye konuşur. Bu "ben", "sen" ve "seninki"ye karşı kullanılır. Kelime hazinesi de sürekli değişir ve gelişir. Ninni, tekerleme ve çocuk şarkılarındaki kelimeleri öğrenme heves ve eğilimi de hızlı bir şekilde artar. Çocuk, aile ortamında ya da çevrede kullanılan kelimelerin bir kısmını öğrenir. Yanlış yerde de olsa bunları kullanmaya çalışır. Bu yaş grubu çocuklarında da taklit ön plândadır. Yer gösterme, şart koşma, zaman bildirme dikkat çekecek kadar fazladır (*Karakuş, 1997, s.377*). Bu devrede birleşik cümle kurma becerisi de başlar. İki basit cümleyi bağlaçlarla birleştirebilirler. Zarf-fiillerle cümle oluşturabilirler: "Ablam kızdı da ondan ağlıyorum.", "Babam gelince söylerim." gibi.

Dört yaşındaki çocuklarda birleşik cümle kurma becerisi iyice gelişir. Bu yaşta tam cümle devri başlar. Büyüklere özenirler, onlar gibi konuşmak isterler, kelimelerle oynamayı severler. Çocuk şiirleri ve şarkılarından zevk alırlar, bunları ezberlerler. Çok soru sorarlar, her şeyi öğrenmek isterler.

Beş yaşında öğrenme ihtiyacı iyice artar. Buna bağlı olarak soru sorma da artar. Çocuk, duyduğu her kelimenin anlamını öğrenmek ve kullanmak ister. Konuşma yeteneği iyice gelişir ve cümleleri sağlamlaşır. Uzun ve bağlı cümlelerin sayısında belirgin bir artış göze çarpar. Hayal gücü geliştiği için soyut kelime sayısında da artış görülür. Bu yaşta "arkadaş" kelimesi çok kullanılmaya başlanır. Arkadaşlıkla birlikte kavga, küsme, barışma ve bunlarla ilgili kelimeler de sıkça kullanılır (*Karakuş, 1997, s. 378*). Altı yaşını dolduran çocuklarda ise sosyalleşme arttığı için kelime hazinesi zengindir. Kullanılan cümleler yetişkinlere yakın seviyelerdedir denilebilir. Çünkü çocuklar çok küçük yaşlardan başlayarak her şeyi sorarak öğrenirler. Tabii ki bunda özellikle televizyonun ve diğer sosyal etkinliklerin fonksiyonu da vardır.

SONUÇ

Okul öncesi çocuklarının kelime hazinesindeki kelimelerin hem sayısı hem de tür bakımından çeşitliliği o kadar fazladır ki dil öğreticisi ve eğitimciler bunu dikkate almak zorundadırlar. Çocuk ilköğretim okuluna başladığında iyi bir kelime kadrosuna sahiptir. "Beş buçuk ilâ altı buçuk, yedi yaşındaki çocuklar birçok kelime bilir. İlgi çekmek için de daha çok kelime kullanır, hatta yerli yersiz olan bu kullanmalarda cümleleşmemiş ifadeler bile görülür (*Tural, 1992, s. 45*)". Millî Eğitim Bakanlığı, okula yeni başlayan çocuklarımızın kelime hazinesini belirlemek için Dr. Mesiha Tosunoğlu başkanlığında bir alan araştırması yaptırmıştır. "İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Kelime Serveti" adlı bu alan araştırmasında, ilkokula yeni başlayan bir çocuğun ortalama olarak 3000 kelime bildiği tespit edilmiştir. Henüz okul öncesi eğitiminde okullaşmasını tamamlamamış bir ülke için bu miktar hiç de az sayılmaz. Ancak toplumumuzu oluşturan bireyler arasında daha sağlıklı bir iletişimi, daha huzurlu bir hayatı kurmak istiyorsak bununla yetinmememiz gerekir. Çünkü ana dili bir milletin temelidir. Çocuk, doğduğu andan itibaren "dinleme" yoluyla ilk eğitimini almaya başlar. Büyüdükçe, dinleyerek öğrendiği kelimelerle "konuşma"yı gerçekleştirir. Birikiminde bulunan kelime ve ifade kalıplarını kullanarak çevresindekilerle bildirişimde bulunur. Düşünürken, fikir üretirken, türlü bilgi ve fikirleri yorumlarken, hayal kurarken yine dilini kullanır. İçinde yaşadığı toplumun dili vasıtasıyla birçok bilgi öğ-

renir. Kısacası her türlü eğitimi ve öğrenimi dile dayanır (*Tosunoğlu, 1999, s.3*). Onun için, ana dili öğretimini çok küçük yaşlardan itibaren başlatmak gerekir. Bu konuda yapılması gerekenleri ise şöyle sıralamak mümkündür:

a) Sosyal hayattaki her şey dile bağlıdır. Bu sebeple ana dili eğitimine okul öncesi dönemde başlanmalı, çocuğun dil gelişimine önem verilmeli, bu gelişimi destekleyici eğitim ortamları hazırlanmalıdır.

b) 2 ilâ 6. yaşların, dil gelişiminin en yoğun yaşandığı dönemler olduğu göz önüne alındığında, okul öncesi ana dili programlarının önemi daha belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Okul öncesi dönemi, çocuğun çevresini araştırıp tanımaya çalıştığı, iletişim kurmaya meraklı ve istekli olduğu, toplumun değer yargılarına, gelenek ve göreneklerine, kısacası kültürüne uygun davranışlar kazanmaya başladığı bir dönemdir. İşte bu dönemde çocuğun, iyi plânlanmış, hedefleri belirlenmiş bir rehberliğe ihtiyacı vardır. Ona bu ihtiyacı karşılayacak rehberlik hizmetleri sunulmalıdır.

c) Okul öncesi dönemdeki bir çocuk için en etkili eğitim ortamı iyi bir aile ile iyi bir örgün eğitim kurumudur. "Anaokulu" diye adlandırılan bu kurumlarda sağlanacak uygun eğitim ortamlarıyla çocuğun dil becerileri geliştirilmelidir.

ç) Anaokulu öğretmeni yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının programları yeniden düzenlenerek Türkçe öğretimi ile ilgili derslerin sayısı artırılmalı, bunlar mutlaka uygulamalı bir biçimde işlenmelidir.

KAYNAKLAR

- AĞILÖNÜ, Zeynep Handan (1988), "**Türk 'Dili Öğretiminde Okul Öncesi Eğitiminin Önemi**", Türk Dilinin Öğretimi Toplantısı, 1-3 Ekim 1986, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları: 160, Ankara Üni. Basım Evi, Ankara, s.119-124.
- BALTACIOĞLU, İsmail Hakkı (1942), **İçtimai Mektep**, Maarif Matbaası, Ankara,
- BAYMUR, Fuat (1959), **Türkçe Öğretimi (Birinci Kitap)**, İnkılâp Kitap Evi, Tan Matbaası, İstanbul, 152 s.
- BORA, Aysel Funda (1992), **Ana Okuluna Giden 4-6 Yaş Çocuklarının Kitapla İlişkileri ve Anne Babaların Bu Konudaki Tutumu**, Ankara Üni. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, VIII+158 s.
- DÖNMEZ, Necate Baykoç ve ARI, Meziyet (1987), "**12-30 Aylık Türk Çocuklarında Dilin Kazanılması**", Hacettepe Üniversitesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dergisi, S.2.
- FİŞEK, Güler Okman ve YILDIRIM, Serap (1983), **Çocuk Gelişimi**, Millî Eğitim Bakanlığı Basım Evi, İstanbul.
- GÜRKAN, Tanju (1988), "**Çocuk Eğitiminde Ailenin Rolü**", Türk Dilinin Öğretimi Toplantısı, 1-3 Ekim 1986, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları: 160, Ankara Üni. Basım Evi, Ankara, s.27-41.
- KARAKUŞ, İdris (1997), "**Çocukta Dil Gelişimi**", Türk Dili, S. 544, s.372-379.
- OĞUZKAN, Ferhan (1983), **Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı**, Emel Matbaacılık Sanayii, Ankara, 336 s.
- OKTAY, Ayla (1983), "**Okul Öncesi Eğitime Toplu Bir Bakış**", Okul Öncesi Eğitim ve Sorunları, Türk Eğitim Derneği Yayınları, Haz. Nizamettin Koç, Şafak Matbaası, Ankara, s.3-34.
- ŞENER, Nuran (1967), **Çocuk Eğitimi Rehberi (Ana-Babamın El Kitabı)**, Milliyet Kültür Klubü Yayınları, İstanbul.
- TOSUNOĞLU, Mesiha (1999), "**Kelime Servetinin Eğitim Öğretimdeki Yeri ve Önemi**", Millî Eğitim, S. 144, Ekim-Kasım-Aralık, s. 71-73.
- TURAL, Sadık Kemal (1994), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü "**Ana Dili Öğretimi Dersi**", Yayımlanmamış Ders Notları.
- TURAL, Sadık Kemal (1992), **Sorulara Cevaplarla Kültür, Edebiyat, Dil**, Ecdad Ya-yım-Pazarlama, Ankara, 149 s.
- TURAN, Esra Ömeroğlu (1998), "**Okul Öncesi Dönemde Dil Gelişimi ve Çocuk Edebiyatı**", Türk Dili, S. 556, s.302-306.
- TÜRK ANSİKLOPEDİSİ (1964), "**Çocuk**" Maddesi, Millî Eğitim Bakanlığı Yay., C. XII, Ankara, s.82-97.
- TÜRKÇE SÖZLÜK (1988), Türk Dil Kurumu Yayını, Ankara.

THE SIGNIFICANCE OF THE LANGUAGE DEVELOPMENT OF 0-6 AGE GROUP CHILDREN IN TEACHING TURKISH

Assoc. Prof. Dr. Murat ÖZBAY

Gazi University

Gazi Education Faculty

ABSTRACT

Each nation wants to educate their future generation in the best possible way in order to maintain their integrity. The base of the education is the language. A baby finds a language ready for him/her from the time he/she is born. He or she then acquires the necessary skills by interacting with his or her father, mother, close relatives, and social environments. The acquirement of language is particularly fast between 2-6 years of age. Therefore the educationists or the linguists are supposed to know the bio-psycho-social features of the child at this stage. Because the foundation of the language, which he or she is going to continue learning, is laid at these ages. it is necessary that the pre-school teaching of mother tongue should be given importance in order to make the language teaching during the school much more effectively.

Key Words:

Baby, Child, Language, Mother Tongue, Education, Age Range.

**ЗНАЧЕНИЕ ЯЗЫКОВОГО РАЗВИТИЯ У ДЕТЕЙ
ВОЗРАСТНОЙ ГРУППЫ 0-6 ЛЕТ С ТОЧКИ ЗРЕНИЯ
ОБУЧЕНИЯ ТУРЕЦКОМУ ЯЗЫКУ**

Доц. Д-р Мурат ОЗБАЙ
*Университет Гази,
Педагогический факультет Гази*

РЕЗЮМЕ

Каждая нация желает дать блестящее образование будущим поколениям для продолжения своего существования. Основу же образования составляет язык. С момента рождения ребенка для него уже существует язык. Потом он начинает осваивать его навыки при взаимоотношениях с матерью, отцом, другими членами семьи, ближайшим окружением. Освоение языка происходит очень быстро особенно в возрасте 2-6 лет. Педагоги и учителя языка и литературы должны очень хорошо знать био- и психосоциальные особенности ребёнка в этот период. Так как у ребенка основы языка, который он будет продолжать изучать в школе, закладываются именно в этот период. Для повышения эффективности обучения языку в школе необходимо уделять значение обучению родного языка и в дошкольный период.

Ключевые слова:

Младенец, Ребёнок, Язык, Родной язык, Обучение, Возрастная группа

